

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/322/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3810207979
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3810207979.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľky O. Z., bytom Q., W. XXX/XX, zastúpenej JUDr. X. W., advokátom so sídlom v Q., A. XX/X proti odporcovi X. Z., bytom Q., P. XX/X, zastúpenému JUDr. Q. M., advokátom so sídlom v Q., G. W. o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur, o odvolaní navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 30. mája 2011, č. k. 12C/96/2010-108 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeňuje tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur, do 15 dní.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania, spočívajúcu v zaplatených súdnych poplatkoch vo výške 312 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1.002,25 eur, k rukám JUDr. X. W., advokáta, do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Vychádzal zo zistenia, že účastníci žili ako druh a družka v spoločnej domácnosti, z ich vzťahu pochádza maloletá V., nar. XX.XX.XXXX. Z dôvodu, že medzi účastníkmi začali vznikať po narodení ich dcéry časté nedorozumenia, mali medzi sebou rozpory, týkajúce sa povahových rozdielov a názorov na výchovu dieťaťa, ktoré sa stupňovali, dňa 31.07.2007 navrhovateľka aj s mal. V. opustila spoločnú domácnosť. Z dôvodu, že sa účastníci nevedeli, resp. doteraz nevedia dohodnúť o svojich právach a povinnostiach k mal. V., vzájomne sa obviňujú a robia si schválnosti. Dôkazom toho sú opätovne podávané trestné oznámenia, podania na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo strany odporcu a podávanie opätovných návrhov na Okresný súd Prievidza. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázané, že odporca v presne nezistenom čase, v priebehu roku 2009, viackrát odpovedal nezisteným osobám z nicku O.XXX v mene navrhovateľky, pričom tejto na základe toho chodili na jej mobilný telefón rôzne vulgárne SMS správy a mala vulgárne telefonáty, týkajúce sa poskytovania erotických služieb jej osobou. Za tento skutok bol odporca v priestupkovom konaní uznaný vinným rozkazom o uložení sankcie za priestupok zo dňa 20.11.2009, vydaným Obvodným úradom Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy. Rozhodnutím Obvodného úradu Prievidza o tom, že sa odporca dopustil priestupku, je súd v zmysle ust. § 135 O.s.p. viazaný. Mal za nesporné, že vyššie uvedeným konaním odporca zasiahol do osobnostných práv navrhovateľky, osobitne do práva navrhovateľky na ochranu dobrého mena a do práva na súkromie. Podľa názoru súdu prvého stupňa odporcu motivovalo k neoprávneným zásahom do osobnostných práv navrhovateľky predovšetkým to, že sa nedokáže stále zmieriť s rozchodom s navrhovateľkou a predovšetkým s tým, že nie je v každodennom kontakte so svojou dcérou V.. V súčasnej dobe účastníci takmer spolu nekomunikujú a ohľadne svojich práv a povinností k maloletej dcére V. sa nad

rámec rozhodnutia súdu dohodnúť nevedia, pričom obaja už v minulosti do vzájomných problémov zaangažovali aj políciu, súd, resp. odporca aj zamestnávateľa navrhovateľky. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľka svojím správaním, keď aktívne vystupuje na štyroch sociálnych sieťach, nemá utajené svoje telefónne číslo, na internete sa bežne zoznamovala s cudzími ľuďmi, niektorým z týchto ľudí poskytla aj svoje číslo, nemala problém s cudzími ľuďmi baviť sa aj o intímnych záležitostiach, svojím profilom na internete sama spôsobila, že jej súkromie a jej pomery sú verejne dostupné a prístupné, a z týchto dôvodov stráca právo domáhať sa ochrany týchto údajov, zverejnením ktorých sa sama vystavuje možným kontaktom s neznámymi osobami. Za uvedený skutok si podľa názoru súdu prvého stupňa navrhovateľka mohla žiadať v tomto konaní od odporcu podľa ust. § 13 ods. 1 primerané zadostučinenie /ospravedlnenie/. Nestotožnil sa s právnym názorom právneho zástupcu navrhovateľky, že ospravedlnenie nepovažuje navrhovateľka za vhodnú formu satisfakcie v tejto veci z dôvodu, že by vznikla situácia, keď by sa tretie osoby, ktorým je ospravedlnenie adresované o tom, že k zásahu došlo, dozvedeli až z tohto ospravedlnenia. Pretože existujú rôzne formy satisfakcie a už aj samotný ospravedľujúci list odporcu adresovaný navrhovateľke by mohol byť napríklad základom toho, aby sa už obdobné záležitosti neopakovali, a taktiež by mohol zamedziť prípadným ďalším konfliktom medzi účastníkmi. Pretože navrhovateľka v konaní morálnu satisfakciu nežiadala, nemohol o nej súd v konečnom dôsledku ani rozhodnúť. Z ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zrejme, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno priznať len vtedy, pokiaľ by nebolo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že v značnej miere bola znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, čo v konaní nebolo preukázané. Naopak, z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľka neutrpla dlhšie trvajúcu traumu /táto trvala len prechodné obdobie, v mesiaci máj a august 2009, neboli preukázané ani tvrdenia navrhovateľky o tom, že sa istý čas stránila spoločnosti, naopak, krátko po údajne prežitej traume zverejnila na internete svoje fotografie, na ktorých je plná života, doposiaľ si nezrušila pôvodné telefónne číslo, stále používa tú istú e-mailovú schránku/. Navrhovateľka je stále aktívna na 4 sociálnych sieťach cez internet a z jej výpovede na pojednávaní je zrejme, že ak aj niekto z jej blízkych, resp. známych mal pochybnosti, že by poskytovala erotické služby, táto osoba tomuto po jej vysvetlení neuverila. Naopak, z vyjadrenia navrhovateľky jednoznačne vyplýva, že predmetným návrhom chcela predovšetkým globálne riešiť trojročné zlé vzťahy medzi ňou a odporcom, ktoré sa po rozchode oboch účastníkov koncentrujú na jej maloleté dieťa. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil § 11, § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 150 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keď mal za to, že predmetný spor bol vyvolaný konaním odporcu, ktorý zasiahol do osobnostných práv navrhovateľky, pritom skutočnosť, či konaním odporcu neprimeraným zásahom do dobrého mena, resp. súkromia navrhovateľky boli splnené podmienky aj na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch navrhovateľke, čoho sa táto v spore domáhala, bolo na úvahe súdu.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka a odporca. Navrhovateľka podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej a výroku o náhrade trov konania. Navrhla ho zmeniť a jej návrhu na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur vyhovieť. Namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Poukázala na to, že v danej veci odporca je nepochybne pôvodcom neoprávneného zásahu do práva na ochranu jej osobnosti, čo je sčasti preukázané rozkazom o uložení sankcie za priestupok Obvodného úradu v Prievidzi zo dňa 20.11.2009, ktorým bol odporca uznaný vinným zo skutku, kedy odporca v presne nezistenom čase v priebehu roka 2009 viackrát odpovedal nezisteným osobám z nicku O. v mene navrhovateľky a ďalšia časť konania odporcu bola preukázaná v priebehu konania ďalšími dôkazmi, z ktorých vyplynulo, že takéhoto konania sa odporca opakovane dopúšťal aj pod inými označeniami, ktoré v rámci komunikácie na internete využíval (XXD.XX a iné). Takto odporca neoprávnené zasiahol do jej osobnostných práv, najmä do jej práva na ochranu dobrého mena a do práva na súkromie. Uviedla, že konkrétna ujma, ktorú utrpela v dôsledku konania odporcu, spočíva najmä v ponižujúcich pocitoch, ktoré prežívala v kontakte a v komunikácii s cudzími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu najmä v práci a tiež vo vzťahu k svojim priateľom alebo známym, ktorým musela vysvetľovať, že odporcom prezentované vyjadrenia sa nezakladajú na pravde. Obťažujúcim pre ňu boli už samotné telefonáty cudzích ľudí a tiež obava o jej maloletú dcéru, aby prípadne telefonát takejto cudzej osoby nezdvihla. Mala za to, že uvedené dôsledky odporcovho konania len sčasti (a to vo vzťahu z pohľadu tretích osôb na navrhovateľku - t. j., akú predstavu o navrhovateľke nadobudol, resp. mohol nadobudnúť bližšie neurčitý okruh ľudí z okolia navrhovateľky, ako aj osôb navrhovateľke celkom neznámych) možno kvalifikovať ako zníženie dôstojnosti a vážnosti navrhovateľky v spoločnosti v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ďalej

uviedla, že pre vznik zodpovednosti odporcu tu postačí, ak sa dostalo alebo mohlo dostať znevažujúce, difamujúce (dehonestujúce) tvrdenie odporcu o nej na vedomie tretím osobám. V prevažnej časti však jej ujma spočívala v zásahu do integrity jej súkromného života, ktorú nemožno považovať priamo za zníženie dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, ale ktorá ujma v zmysle cit. ustanovenia rovnako zakladá právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Najmä dôsledok zásahu odporcu, spočívajúceho v ponižujúcich pocitoch v komunikácii s jej blízkymi alebo cudzími osobami a obťažovanie telefonátmi cudzích osôb sú podľa jej názoru okolnosťami vylučujúcimi dostatočnosť morálnej satisfakcie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prežívanie takýchto pocitov priamo neznižuje dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti, znamená však jeden z najhrubších zásahov do práva na ochranu osobnosti a predovšetkým jej stránok súkromného a rodinného života fyzickej osoby, ktorý zásah je spravidla svojou vážnosťou neodčiniteľný a vyjadrenie jeho vážnosti v peňažnej forme bude vždy len slabou náplastou na utrpené poníženie osobnosti dotknutej osoby. Mala za to, že v tejto súvislosti nie je rozhodujúce ani to, že sa nevzdala spoločenského života úplne a nevylúčila kontakt s blízkymi osobami - rodinou, priateľmi a známymi. Uviedla, že sa stránila iba spoločnosti a kontaktu s cudzími osobami. Ďalej poukázala na to, že ani tým, že aktívne vystupuje na internete na štyroch sociálnych sieťach, sa neznižuje miera jej práva na ochranu osobnosti, a ani tým sa nevylučuje neoprávnenosť zásahu odporcu proti jej osobnej integrite. Neoprávnenosť zásahu odporcu spočíva v tom, že jej údaje odporca v internetovej komunikácii spojil s naznačením možnosti poskytovania erotických služieb, v čom práve spočíva znevažovanie jej osobnosti. V konaní pritom odporca nepreukázal (tzv. dôkaz pravdy), že by skutočne erotické služby poskytovala, hoci dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo práve odporcu. Uviedla, že tvrdenia odporcu v internetovej komunikácii by sa rovnako dotkli každej ženy a matky v jej postavení (a v tom práve spočíva objektívne kritérium posudzovania zásahu do práva na ochranu osobnosti), pretože vlastný zásah je nutné hodnotiť vždy objektívne s prihliadnutím ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, ako aj k osobe postihnutej fyzickej osoby. Za okolnosti, majúce vplyv na posudzovanie závažnosti vzniknutej ujmy, považovala dlhý čas trvajúce, resp. opakované konanie odporcu, ktorý v priebehu niekoľkých mesiacov opakovane odpovedal nezisteným osobám v nicku O. v mene navrhovateľky a tiež pod inými označeniami, ktoré v rámci komunikácie na internete odporca využíva (XXD.XX a iné), pričom jej na základe toho chodili na mobilný telefón rôzne vulgárne SMS správy a vulgárne telefonáty, týkajúce sa poskytovania erotických služieb jej osobou, ďalej úmyselné zavinenie odporcu, pričom je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že odporca sa svojho konania dopustil prostredníctvom internetu, ktorý svojou širokou pôsobnosťou a prístupnosťou umožňuje negatívne dôsledky odporcovho konania, pričom je tiež potrebné zohľadniť aj okolnosť, že odporca sa uvedeného konania dopustil voči matke svojho dieťaťa, čím priamo alebo nepriamo ohrozil, resp. zasiahol aj svoje vlastné mal. dieťa, čo tiež poukazuje na nízku morálnu a intelektuálnu úroveň predmetného konania odporcu. Vzhľadom na všetky tieto okolnosti mala za to, že morálna satisfakcia vo forme ospravedlňujúceho listu, adresovaného odporcom navrhovateľke, je absolútne nedostačujúce. Poukázala na to, že podľa § 13 Občianskeho zákonníka mala k dispozícii ako možné právne prostriedky ochrany najmä žalobu zadržovaciu, možnosť podania ktorej je vylúčená, pretože v čase podania návrhu na súd neoprávnený zásah odporcu už netrval, bol ukončený, a ďalej žalobu odstraňovaciu, možnosť podania ktorej je vylúčená, lebo nie je možné odstrániť následky vo sfére stránok jej osobnosti, pričom neoprávnený zásah odporcu bol ukončený, ale jeho následky vo forme nemajetkovej ujmy trvajú ďalej. Iné právne prostriedky ochrany nie sú tiež vhodné, pretože vzhľadom k intenzite a trvaniu nepriaznivého následku je takéto zadosťučinenie nepostačujúce, resp. nedostatočné. Jednoduchý ospravedlňujúci list odporcu, adresovaný jej, označila za neprimeranú satisfakciu najmä preto, že zásah zo strany odporcu okolnosťami, za ktorých k nemu došlo, presiahol svojim významom najzákladnejšie, do úvahy prichádzajúce zásahy do osobnosti fyzickej osoby. Ďalej poukázala na to, že sa takisto nedomáha ospravedlnenia formou otvoreného listu, zverejneného prostriedkami, ktorými k neoprávnenému zásahu došlo, pretože cieľ poskytnúť morálnu formu zadosťučinenia nemôže splniť ospravedlnenie, ktoré je uskutočnené za takých okolností, že sa určitá časť verejnosti až z tohto ospravedlnenia dozvie o zásahu do osobných práv fyzickej osoby, o ktorom by jej inak nebolo nič známe, pričom práve v prejednávanej veci je táto podmienka splnená vzhľadom už aj na odstup času a skutočnosť, že pôvodným adresátom tvrdení odporu, ktoré boli podstatou jeho neoprávneného zásahu do jej osobnosti, by sa ospravedlnenie odporcu nemuselo dostať a ďalšie osoby, ktoré by aktuálne takéto ospravedlnenie čítali, by sa až z tohto ospravedlnenia o neoprávnenom zásahu dozvedeli. Podľa jej názoru je dlhotrvajúci opakovaný úmyselný zásah odporcu so svojimi dôsledkami, a okrem iného aj publicitou minimálne porovnateľný napríklad s tvrdením denníka SME, že určitá verejne činná osoba v minulosti vykrádala v Rakúsku autá a dopúšťala sa aj ďalších krádeží, za čo súd považoval pre túto verejne činnú osobu primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur. Uplatnila si náhradu trov konania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Odporca podal odvolanie len proti výroku o náhrade trov konania. Napadnutý rozsudok v tejto časti navrhol zmeniť tak, že mu bude priznaná náhrada trov konania vo výške 591,80 eur. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Vytýkal súdu prvého stupňa aplikáciu ust. § 150 ods.1 O.s.p., keď pre použitie tohto zákonného ustanovenia v danej veci neboli splnené zákonné podmienky. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nezisťoval, nezistil a ani neuviedol konkrétne pomery alebo dôvody hodné osobitného zreteľa, o ktoré by mohol oprieť svoje rozhodnutie. Týmto je rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti nepreskúmateľné. Uviedol, že nepriznanie trov konania znamená pre neho ďalšie náklady, aj napriek skutočnosti, že súd prvého stupňa svojimi závermi zistil, že navrhovateľka chce „globálne“ s ním riešiť svoje osobné vzťahy, preukazuje, že zo strany navrhovateľky išlo i šikanóznym návrh s cieľom finančne ho poškodiť. Rozhodnutie súdu prvého stupňa označil za šikanózne, ktoré priamo negatívne zasahuje do jeho majetkovej sféry. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 1 písm. a/, § 213 ods. 3 O.s.p. na odvolacom pojednávaní, doplnil dokazovanie opakovaným výsluchom navrhovateľky, odporcu, výsluchom svedkyne F. Z., opätovným oboznámením listu Okresnej prokuratúry Prievidza zo dňa 21.01.2010, adresovaného navrhovateľke, výpisom z internetovej komunikácie, obsahom SMS správy zo dňa 06.05.2009, e-mailovou správou adresovanou navrhovateľke zo dňa 16.08.2009, profilom navrhovateľky v e-mailovej schránke pod označením O. nástenkou (č. I. 57, 58), spisu Obvodného oddelenia Policajného zboru Prievidza č. p.: ORP-P-1578/PD-209, spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 13P/204/2008 a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné a odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Právo na ochranu osobnosti predstavuje inštitút, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva, zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Predmetom ochrany sú jednak materiálne hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod.), jednak prejavy osobnej povahy (napr. podobizne, zvukové záznamy). Otázkou prípadného negatívneho dotknutia týchto čiastkových práv v rámci práva na ochranu osobnosti treba u každého z nich posudzovať samostatne.

V predmetnej veci sa navrhovateľka domáhala voči odporcovi zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Svoj návrh odôvodnila tým, že má na portáli www.azet.sk <<http://www.azet.sk>> zriadenú e-mailovú schránku pod označením O. a pod prihlasovacím menom O.XXX. Odporca na rovnakom portáli vytvoril e-mailovú schránku pod označením O., kde do profilu užívateľa umiestnil jej fotografiu s informáciou, že pracuje na N. Odporca bol rozkazom Obvodného úradu v Prievidzi uznaný vinným z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, pretože v priebehu roku 2009 v presne nezistenom čase z portálu www.azet.sk <<http://www.azet.sk>> viackrát odpovedal nezisteným osobám pod prihlasovacím menom O. v jej mene a bez jej vedomia. Správy odoslané odporcom pod označením O. obsahovali

jej fotografiu ako odosielateľa. Ďalej odporca v tzv. rýchlej pošte na portáli www.azet.sk <<http://www.azet.sk>> zverejnil jej telefónne číslo a uviedol vyjadrenia: „ktorá na real stretko alebo pár?“, „odporúčam Vám kocku s nickom O.“, v zmysle ktorých, ako aj v zmysle ďalších prezentovaných vyjadrení odporcu neznáme osoby mohli nadobudnúť dojem, že je poskytovateľkou rôznych erotických služieb. Na základe uvedeného konania odporcu začali navrhovateľku postupne kontaktovať na mobilný telefón neznáme osoby rôznymi vulgárnymi telefonátmi, SMS a MMS správami, týkajúcimi sa poskytovania erotických služieb s tým, že neznámi ľudia jej navrhovali stretnutia, pýtali sa, koľko berie peňazí za jednu noc a aké služby poskytuje a podobne. Takéto konanie neznámych osôb sa opakovalo dlhší čas, pravidelne však v priebehu asi jedného mesiaca, každý večer spravidla v čase po 17-tej hodine. Takto dňa 06.05.2009 bola od neznámej osoby na jej mobilný telefón doručená MMS správa, obsahujúca fotografiu mužského pohlavného údu. Na jej e-mailovú adresu bola dňa 16.08.2009 doručená e-mailová správa manželského páru s fotografiou, ktoré osoby zrejme prejavili záujem o stretnutie s ňou. Uvedené konanie odporcu, kedy odporca zverejnil na internete jej kontaktné údaje v súvislosti s naznačenou možnosťou poskytovania erotických služieb, zasiahlo do jej práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, najmä do práva na ochranu dobrého mena a do práva na súkromie. V priebehu dňa bola väčšinou v čase od 17:00 hod. do neskorej noci viackrát vyrušovaná telefonátmi, SMS a MMS správami, e-mailami neznámych osôb. Bola stresovaná neustálymi obavami s kontaktu s cudzími osobami. Odporca na internete zverejnil aj jej fotografiu a rovnako uviedol aj jej zamestnávateľa, takže tretie osoby ju mohli celkom ľahko identifikovať. V dôsledku tohto konania odporcu a následného konania tretích osôb vznikla neoprávneným zásahom do jej dobrého mena a do jej súkromia nemajetková ujma. Vzhľadom k povahe konania odporcu a jeho následkom nie je možné sa domáhať obnovenia pôvodného stavu, ani upustenia od neoprávnených zásahov či odstránenia ich následkov, a preto si od odporcu uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom podľa nej primeraná náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje sumu 3.000 eur.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní vychádzal zo zistenia, že odporca v presne nezistenom čase, v priebehu roku 2009, viackrát odpovedal nezisteným osobám z nicku O. v mene navrhovateľky, pričom tejto na základe toho chodili na jej mobilný telefón rôzne vulgárne SMS správy a mala vulgárne telefonáty, týkajúce sa poskytovania erotických služieb jej osobou. Za tento skutok bol odporca v priestupkovom konaní uznaný vinným rozkazom o uložení sankcie za priestupok zo dňa 20.11.2009, vydaným Obvodným úradom Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy. Rozhodnutím Obvodného úradu Prievidza o tom, že sa odporca dopustil priestupku, je súd v zmysle ust. § 135 O.s.p. viazaný. Mal za nesporné, že vyššie uvedeným konaním odporca zasiahol do osobnostných práv navrhovateľky, osobitne do práva navrhovateľky na ochranu dobrého mena a do práva na súkromie. Podľa názoru súdu prvého stupňa odporcu motivovalo k neoprávneným zásahom do osobnostných práv navrhovateľky predovšetkým to, že sa nedokáže stále zmieriť s rozchodom s navrhovateľkou a predovšetkým s tým, že nie je v každodennom kontakte so svojou dcérou V.. V súčasnej dobe účastníci takmer spolu nekomunikujú a ohľadne svojich práv a povinností k maloletej dcére V. sa nad rámec rozhodnutia súdu dohodnúť nevedia, pričom obaja už v minulosti do vzájomných problémov zaangažovali aj políciu, súd, resp. odporca aj zamestnávateľa navrhovateľky. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľka svojím správaním, keď aktívne vystupuje na štyroch sociálnych sieťach, nemá utajené svoje telefónne číslo, na internete sa bežne zoznamovala s cudzími ľuďmi, niektorým z týchto ľudí poskytla aj svoje číslo, nemala problém s cudzími ľuďmi baviť sa aj o intímnych záležitostiach, svojím profilom na internete sama spôsobila, že jej súkromie a jej pomery sú verejne dostupné a prístupné, a z týchto dôvodov stráca právo domáhať sa ochrany týchto údajov, zverejnením ktorých sa sama vystavuje možným kontaktom s neznámymi osobami. Za uvedený skutok, si podľa názoru súdu prvého stupňa, navrhovateľka mohla žiadať v tomto konaní od odporcu podľa ust. § 13 ods. 1 primerané zadosťučinenie /ospravedlnenie/. Nestotožnil sa s právnym názorom právneho zástupcu navrhovateľky, že ospravedlnenie nepovažuje navrhovateľka za vhodnú formu satisfakcie v tejto veci z dôvodu, že by vznikla situácia, keď by sa tretie osoby, ktorým je ospravedlnenie adresované o tom, že k zásahu došlo, dozvedeli až z tohto ospravedlnenia. Pretože existujú rôzne formy satisfakcie a už aj samotný ospravedľujúci list odporcu adresovaný navrhovateľke by mohol byť napríklad základom toho, aby sa už obdobné záležitosti neopakovali, a taktiež by mohol zamedziť prípadným ďalším konfliktom medzi účastníkmi. Pretože navrhovateľka v konaní morálnu satisfakciu nežiadala, nemohol o nej súd v konečnom dôsledku ani rozhodnúť.

Odvolací súd sa s týmto právnym záverom súdu prvého stupňa nestotožňuje.

Z hľadiska skutkových okolností, z ktorých navrhovateľka vyvodzovala svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, treba poukázať predovšetkým na to, že do rámca vymedzeného ust. § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie, zahrňujúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine, manželských a partnerských alebo priateľských, či obdobných vzťahov. Takto chápané právo na súkromie spočíva v práve fyzickej osoby samostatne sa rozhodnúť podľa vlastného uváženia, či a v akom rozsahu majú byť skutočnosti z jej súkromného života prístupné iným, alebo zverejnené. O porušenie práva na ochranu súkromia ide nielen v prípade neoprávneného získavania vedomostí a poznatkov o súkromí fyzickej osoby, ale tiež v prípade neoprávneného rozširovania týchto poznatkov a vedomostí. Širokej škále prejavov a súčastí súkromného života fyzickej osoby zodpovedá aj možnosť rozmanitých prejavov zásahov do súkromia a ich dôsledkov na chránené osobnostné práva. Vzhľadom na niektoré aspekty v prejednávanej veci treba osobitne zdôrazniť, že tieto zásahy v určitých prípadoch môžu (avšak nemusia) mať difamačné dôsledky - neoprávnený zásah do tohto čiastkového práva (práva na súkromie) nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby. Porušenie práva na súkromie je potrebné dôsledne odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Pokiaľ došlo k neoprávnenému zásahu do uvedených osobnostných práv, má fyzická osoba dotknutá zásahom právo domáhať sa na súde, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, odstránili následky neoprávnených zásahov, poskytlo primerané zadostučinenie. Podaním návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa názoru odvolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že účastníci sa zoznámili v roku 2003 a žili ako druh a družka v spoločnej domácnosti. Z tohto vzťahu pochádza mal. V., nar. XX.XX.XXXX. Navrhovateľka pre nehody s odporcom opustila spoločnú domácnosť dňa 31.07.2007. Vzťahy medzi účastníkmi sú dlhodobo zlé, čo bolo v konaní preukázané zo spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 13P/204/2008, predmetom ktorého bola úprava styku otca (odporcu) s maloletou V., z výsluchu navrhovateľky aj odporcu v danej veci. Odporca bol na základe rozkazu o uložení sankcie za priestupok, vydaný Obvodným úradom Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy Prievidza zo dňa 20.11.2009 č. 2009/03596-2, uznaný vinným z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona o priestupkoch, skutkovú podstatu ktorého naplnil tým, že presne v nezistenom čase v priebehu roka 2009 viackrát odpovedal nezisteným osobám z nicku O., ktorý si na internete na www.portal.azet <<http://www.portal.azet>> založila O. Z., v jej mene a bez jej vedomia, pričom O. Z. na základe toho chodili na jej mobilný telefón rôzne vulgárne SMS správy a mala vulgárne telefonáty, týkajúce sa poskytovania erotických služieb jej osobou, čím úmyselne narušil občianske spolužitie robením schválností. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2009. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že odporca sa k spáchaniu priestupku priznal. Z výsluchu navrhovateľky vyplýva, že odporca je pôvodcom neoprávneného zásahu do je práva na ochranu osobnosti, keď na portáli azet.sk viackrát odpovedal nezisteným osobám pod prihlasovacím menom O. v jej mene a bez jej vedomia, na základe čoho ju kontaktovali neznáme osoby za účelom poskytovania erotických služieb. Táto skutočnosť bola v konaní preukázaná fotokópiou správy zo dňa 06.05.2009, ktorá navrhovateľke došla na jej mobilný telefón vo forme MMS, kde bol odfotený mužský pohlavný úd s otázkou, či stačí. Dňa 16.08.2009 si navrhovateľka v e-mailovej pošte našla fotografiu, ktorú je poslal nejaký mladý pár s tým, že „To sme my, Monika a Peter, keď budeš mať záujem, tak odpíš“. Z výpovede svedkyne F. Z., matky navrhovateľky, vyplýva, že o problémoch svojej dcéry vedela, ohľadne vulgárnych SMS a MMS sa dozvedela od navrhovateľky, ktorá jej povedala, že aj v noci je vyzváňa telefón, chodia jej rôzne správy. Navrhovateľka bola z toho celkovo šokovaná. Na internete mala fotografiu, ktorú si na internet nedala. Navrhovateľka začala byť viac zamyslená, zle sa cítila aj medzi ľuďmi. Čo sa týka správ, ktoré navrhovateľke prišli, tieto ju poznačili v tom smere, že boli nepravdivé, že ju tak odporca opísal. Na odvolacom pojednávaní dňa 11.04.2013 svedkyňa uviedla, že navrhovateľka s odporcom v uvedenom období nemali dobrý vzťah, rozhodne

spochybnila tvrdenie odporcu, že by si túto situáciu zapríčinila sama navrhovateľka tým, že by išla do bytu odporcu a tam sa z jeho počítača prihlásila a zadala si takúto stránku s ponukou na sex. Túto možnosť úplne vylúčila. Z výsluchu odporcu na pojednávaní dňa 14.02.2011 vyplýva, že celú vec považuje za cielené obvinenie zo strany navrhovateľky z dôvodu ich nezhôd ohľadne jeho styku s mal. V.. Uviedol, že navrhovateľka možno využila okolnosť, keď bola v jeho byte sama 10 až 15 minút a na jeho počítači založila nick O., resp. že navrhovateľka využila tretie osoby na založenie uvedeného nicku na jeho počítači. Na odvolacom pojednávaní dňa 14.03.2013 odporca uviedol, že e-mailovú schránku nezriadil, i keď bolo preukázané, že bola zriadená z jeho počítača. Vyslovil presvedčenie, že túto schránku zriadila sama navrhovateľka počas jednej návštevy, keď v byte zostala sama, a to za tým účelom, aby mu robila problémy. Doznal, že v priestupkovom konaní urobil chybu, keď sa čiastočne priznal, že sa napojil na e-mailovú schránku navrhovateľky. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd za preukázané (vyššiecitované rozhodnutie Okresného úradu v Prievidzi), že uvedená schránka bola zriadená z počítača odporcu, pričom tvrdenie odporcu, že pri vzájomne zlých vzťahoch medzi účastníkmi v rozhodnom období by umožnil navrhovateľke zostať v jeho byte samej, je nevieryhodné. Len ťažko možno predpokladať, že by si navrhovateľka, ak aj bola v byte odporcu (ktorú skutočnosť poprela) za účelom riešenia konfliktov medzi účastníkmi, mala záujem robiť si ďalšie problémy a riskovať odporcovo odhalenie. Pokiaľ aj odporca tvrdí, že v priestupkovom konaní sa k uvedenému činu priznal, aby mal pokoj, odvolací súd vzhľadom na rozporné tvrdenia odporcu ohľadne vytvorenia e-mailovej schránky pod označením O. (že uvedený nick mohol na jeho počítači vytvoriť ktokoľvek iný, niektorí z jeho kamarátov, ktorí vedeli o vzájomných problémoch účastníkov a týmto spôsobom mu neuvážene chceli pomôcť) však poukazuje na ust. § 135 ods. 1 veta tretia O.s.p., podľa ktorého súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný priestupok a kto ho spáchal. Túto otázku preto nemôže riešiť súd v občianskom súdnom konaní ako predbežnú. Vychádzajúc z uvedeného mal odvolací súd za preukázané, že odporca je pôvodcom neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, keď na www.portal.azet.sk <<http://www.portal.azet.sk>> viackrát v priebehu roka 2009 odpovedal nezisteným osobám z nicku O. v mene navrhovateľky bez jej vedomia, na základe čoho navrhovateľku kontaktovali neznáme osoby za účelom poskytovania erotických služieb, pričom jej chodili na mobilný telefón rôzne vulgárne SMS správy a mala aj vulgárne telefonáty, týkajúce sa poskytovania takýchto služieb. Odporca sa neoprávneného zásahu dopúšťal nielen prostredníctvom nicku O.XX, ale aj pod označením nicku XXD.XX, ktorého je majiteľom. Táto skutočnosť vyplýva z výpovede odporcu, keď uviedol, že na komunikácii „odporúčam vám kočku O.“ nevidel nič zlé, i napriek tomu, že uvedené zverejnil v sekcii sexzoznamka. Týmto konaním odporcu boli podľa názoru odvolacieho súdu zasiahnuté najmä stránky osobnosti navrhovateľky ako právo na ochranu dobrého mena a právo na ochranu súkromia. K neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľky došlo prostredníctvom elektronického média - internetu, ktorý je jedným z najprístupnejších a najvyužívanejších médií širokej verejnosti a ním šírené správy z hľadiska jeho pôsobenia sú v súčasnosti jedným z najdostupnejších zdrojov informácií. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní v danej veci nezohľadnil navrhovateľkou zdôraznenú potrebu samostatného posudzovania jednotlivých negatív dopadu konania odporcu na čiastkové práva, tvoriace súčasť práva na ochranu osobnosti navrhovateľky. Nevzal v prejednávanej veci na zreteľ, že navrhovateľka v konaní kládla dôraz na zásah do jej súkromia a súkromného života, a že so zreteľom na to, do akej chránenej sféry (do ktorých čiastkových osobnostných práv) odporca zasiahol, nebolo procesnou povinnosťou navrhovateľky preukazovať, že neoprávnený zásah odporcu pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti v spoločnosti. Prehliadol tak, že so zreteľom na čiastkové práva, do ktorých odporca zasiahol, bolo pri riešení otázky opodstatnenosti návrhu na priznanie nemajetkovej ujmy treba považovať zníženie dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere len za jeden z viacerých, do úvahy prichádzajúcich následkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv, nie však za jediný určujúci následok, výlučne ktorý by opodstatňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V konaní odporca nepreukázal, že by navrhovateľka skutočne erotické služby poskytovala. Tvrdenia odporcu v jeho internetovej komunikácii by sa podľa názoru odvolacieho súdu dotkli každej ženy a matky v postavení navrhovateľky, pretože vlastný zásah je nutné hodnotiť vždy objektívne, s prihliadnutím ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, ako aj k osobe postihnutej fyzickej osoby. Za okolností, majúce vplyv na posudzovanie závažnosti vzniknutej ujmy u navrhovateľky, možno považovať (okrem skutočnosti, že odporca sa svojho konania dopustil prostredníctvom internetu) opakované konanie odporcu (v priebehu niekoľkých mesiacov), úmyselné zavinenie odporcu a okolnosť, že odporca sa uvedeného konania dopustil voči matke svojho dieťaťa, čím priamo alebo nepriamo ohrozil, resp. zasiahol aj svoje vlastné dieťa, zverejnením fotografie tváre navrhovateľky s pozadím N. zamestnávateľom navrhovateľky. Odvolací súd posúdil uvedené okolnosti tak, že pre priznanie nemajetkovej ujmy navrhovateľke bola zistená jej skutočná ujma, jej rozsah v jednotlivých sférach

ochrany dobrého mena, rodiny, ochrany súkromia. Vychádzajúc z konkrétnej situácie, za ktorej k zásahu do osobnostných práv navrhovateľky došlo, z intenzity tohto zásahu mal za to, že pre dosiahnutie zmiernenia vzniknutej ujmy prináleží navrhovateľke nemajetková ujma v požadovanej výške 3.000 eur ako jediný prostriedok ochrany navrhovateľky. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v danej veci ako vhodný prostriedok na ochranu navrhovateľky by bol ospravedlňujúci list od odporcu, nakoľko miera morálnej satisfakcie musí byť diferencovaná v závislosti od intenzity a všetkých ostatných okolností zásahu do práva na ochranu osobnosti.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Vzhľadom k tomu, že došlo k zmene napadnutého rozsudku vo veci samej, odvolací súd podľa § 224 ods. 1, 2 O.s.p. rozhodol aj o trovách prvostupňového konania. Úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. Trovy spočívajú v zaplatených súdnych poplatkoch za návrh na začatie konania vo výške 156 eur, za odvolanie vo výške 156 eur, spolu 312 eur. Navrhovateľke patrí aj náhrada trov konania, spočívajúca v odmene za právne zastúpenie, vychádzajúc z hodnoty konania 2.000 eur v zmysle § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v platnom znení. Za zastupovanie navrhovateľky JUDr. Z. X. patrí odmena za 2 úkony právnej pomoci 2 x po 91,29 eur - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie vo veci samej + 2 x 7,21 eur režijný paušál (§ 14 ods. 1 písm. a/, b/, § 16 ods. 3 cit. vyhlášky) a za účasť na pojednávaní dňa 09.12.2010, ktoré bolo odročené bez prejednania veci 22,82 eur (91,29 : 4) + režijný paušál 7,21 eur (§ 14 ods. 1 písm. c/, ods. 5 písm. b/ cit. vyhlášky), spolu 227,03 eur. Trovy právneho zastúpenia JUDr. X. W. predstavujú odmenu za 6 úkonov právnej pomoci po 91,29 eur - za zastupovanie na pojednávaniach v dňoch 14.02.2011 - 91,29 eur + 7,41 eur režijný paušál, 11.04.2011 - 91,29 eur + 7,41 eur režijný paušál, 30.05.2011 - 91,29 eur + 7,41 eur režijný paušál, za podané odvolanie zo dňa 22.07.2011 - 91,29 eur + 7,41 eur režijný paušál, za zastupovanie na pojednávaniach v dňoch 14.03.2013 - 91,29 eur + 7,81 eur režijný paušál, 11.04.2013 - 91,29 eur + 7,81 eur režijný paušál (§ 14 ods. 1 písm. b/, c/ cit. vyhlášky), spolu 593 eur. Právnomu zástupcovi navrhovateľky ďalej patrí v zmysle § 16 ods. 4 cit. vyhlášky náhrada cestovných výdavkov osobným motorovým vozidlom Citroen C4 EČV Q. za 2 cesty v dňoch 14.03.2013 a 11.04.2013 na odvolacie pojednávanie z Q. do Trenčína a späť, spolu 140 km: základná náhrada za použitie motorového vozidla vo výške 25,62 eur (140 km x 0,183 eur), spolu za 2 cesty 51,24 eur + náhrada za spotrebované PHM vo výške 13,45 eur (140 x 6,3 x 1,525 / 100), spolu za 2 cesty 26,90 eur, cestovné celkom 78,14 eur + náhrada za stratu času za 4 polhodiny po 13,01 eur, t. j. 1 cesta 52,04 eur x 2 = 104,08 eur. Celkom trovy prvostupňového a odvolacieho konania predstavujú sumu 1.022,25 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.